

دستورالعمل مصرف کنسانتره داشتی پاکدان

خوراک متراکم ویژه دام سبک بالغ؛ سناریوی پیش فرض مصرف روزانه ۳ درصد وزن زنده با ۵۰ درصد کنسانتره و ۵۰ درصد کاه.

۵۰٪

کنسانتره

۵۰٪

کاه

۱. جایگاه محصول در جیره

این محصول خوراک کامل نیست. برای دام سبک بالغ در نگهداری یا تولید پایین طراحی شده و باید همراه علوفه مصرف شود. سناریوی پیش فرض ۵۰ درصد کنسانتره و ۵۰ درصد کاه است و نسخه نهایی با کیفیت علوفه و وضعیت دام تنظیم می شود.

اصول مصرف

- حداقل دو وعده در روز
- عادت دهی ۱۰ تا ۱۴ روزه
- شروع از ۳۰٪ کنسانتره و ۷۰٪ علوفه
- دسترسی دائمی به آب سالم
- کل خوراک آغازین: ۳٪ وزن زنده

ترکیبات

- سبوس گندم
- ضایعات ماکارونی
- کنجاله کنجد
- سبوس برنج
- دانه جو
- مکمل ویتامینه و معدنی

نسخه غنی تر: در صورت دسترسی، ۱۰ درصد از کل جیره به یونجه باکیفیت یا مقدار معادل ماده خشک از تفالو جو یا تفالو گوجه اختصاص یابد و سهم کاه به ۴۰ درصد کاهش پیدا کند. نبود این مواد مانع استفاده نیست و در بیشتر دام های بالغ کم نیاز، ترکیب کنسانتره و کاه می تواند برای نگهداری کافی باشد.

کنترل مکمل: نمک، مکمل یا مواد معدنی اضافی فقط پس از محاسبه کل جیره افزوده شوند.

۲. آنالیز کلیدی

مقادیر بر مبنای ماده خشک هستند.

انرژی قابل متابولیسم

۲۱۵۷

kcal/kg DM

TDN

۶۳,۶

DM%

پروتئین خام

۱۱,۷

DM%

NDF

۴۷,۱

DM%

ADF

۲۸,۸

DM%

نشاسته

۲۰,۶

DM%

چربی خام

۲,۷

DM%

خاکستر

۸,۶

DM%

پروتئین عبوری

۳۰,۵

CP%

پروتئین متابولیسمی

۷۶,۳

g/kg DM

NDFD48

۶۳,۳

NDF%

iNDF برآوردی

۱۷,۳

DM%

پایین‌تر بودن NEg از NEm یک ویژگی طبیعی سامانه انرژی خالص است و به‌تنهایی کاربرد نگهداری محصول را اثبات نمی‌کند.

۳. مقدار مصرف روزانه

مقادیر، نقطه شروع برای دام سبک بالغ در نگهداری‌اند.

وزن دام (kg)	کل خوراک / وزن زنده	کنسانتره (kg)	کاه (kg)	کل خوراک تازه (kg)
۳۰	۳٪	۰,۴۵	۰,۴۵	۰,۹
۴۰	۳٪	۰,۶	۰,۶	۱,۲
۵۰	۳٪	۰,۷۵	۰,۷۵	۱,۵
۶۰	۳٪	۰,۹	۰,۹	۱,۸
۷۰	۳٪	۱,۱	۱,۱	۲,۱
۸۰	۳٪	۱,۲	۱,۲	۲,۴
۹۰	۳٪	۱,۴	۱,۴	۲,۷

فرمول پیش‌فرض: کل خوراک تازه روزانه = ۳٪ وزن زنده؛ کنسانتره و کاه هر کدام = ۱,۵٪ وزن زنده.

مقدار واقعی با کیفیت علوفه، وضعیت بدنی، آبستنی، دمای محیط، رقابت آخور و مصرف واقعی تنظیم شود.

۴. برنامه عادت‌دهی

بازه	کنسانتره	علوفه
روزهای ۱ تا ۳	۳۰٪	۷۰٪
روزهای ۴ تا ۶	۴۰٪	۶۰٪
روزهای ۷ تا ۹	۴۵٪	۵۵٪
روزهای ۱۰ تا ۱۴	۵۰٪	۵۰٪

در صورت افت ناگهانی مصرف، کاهش نشخوار، نفخ یا شل‌شدن شدید مدفوع، افزایش کنسانتره متوقف و جیره بررسی شود.

۵. روش‌های اختلاط

روش پیشنهادی

۱. فیدر میکسر یا میکسر TMR

برای توزیع یکنواخت کنسانتره و علوفه و کاهش انتخاب‌گری دام مناسب‌ترین روش است.

اندازه علوفه: ۲ تا ۴ سانتی‌متر؛ کاه نباید کاملاً پودر یا بیش از حد بلند باشد.

۱. ابتدا کاه وارد و کاملاً باز شود.
۲. کنسانتره پس از باز شدن علوفه اضافه شود.
۳. در صورت نیاز، آب در مرحله پایانی و به‌صورت اسپری افزوده شود.
۴. پس از یکنواخت شدن مخلوط، اختلاط بی‌دلیل ادامه پیدا نکند.

نکته اجرایی: آب فقط به اندازه کاهش گردوغبار و چسبندگی سطحی اجزا افزوده شود؛ درصد ثابتی برای رطوبت نهایی توصیه نمی‌شود. مقدار آب در هر ۱۰۰ کیلوگرم مخلوط ثابت و خوراک مرطوب شده همان روز مصرف شود.

علوفه کوتاه

۲. میکسر عمودی یودری با ماریچ مرکزی

برای بارهای محدود قابل استفاده است، مشروط به کوتاه بودن علوفه و پرنشیدن بیش از حد دستگاه.

اندازه علوفه: کاه ۱ تا ۲ سانتی‌متر؛ بدون ساقه بلند و رشته‌ای.

۱. یک‌سوم کنسانتره وارد شود.
۲. علوفه کوتاه و باز شده به تدریج اضافه شود.
۳. لایه‌های کنسانتره و علوفه تکرار شوند.
۴. آب فقط در پایان به شکل مه‌پاش افزوده شود.

نکته اجرایی: دستگاه بیش از حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد ظرفیت کاری پر نشود تا گردش مواد مختل نشود.

بارگیری لایه‌ای

۳. میکسر افقی ریبونی

برای کنسانتره مناسب است و در صورت پیش‌خرد شدن علوفه می‌تواند مخلوط قابل‌قبولی تولید کند.

اندازه علوفه: کاه ۱,۵ تا ۲,۵ سانتی‌متر؛ از ورود ساقه‌های بلند جلوگیری شود.

۱. بخشی از کنسانتره وارد شود.
۲. نیمی از علوفه اضافه شود.
۳. باقی کنسانتره و علوفه به صورت لایه‌ای وارد شوند.
۴. در پایان آب پاشیده و فقط تا یکنواختی مخلوط شود.

نکته اجرایی: اگر علوفه روی سطح شناور یا دور ریبون جمع شد، طول برش و حجم بار کاهش یابد.

۴. اختلاط دستی

حجم محدود

برای دامداری کوچک، مخلوط باید روی سطح تمیز به صورت چند لایه ساخته و از دو جهت زیرورو شود.

اندازه علوفه: علوفه با طول متوسط و یکنواخت؛ بدون کلوخه، بسته فشرده یا ساقه بسیار بلند.

1. یک سوم علوفه پخش شود.
2. یک سوم کنسانتره روی آن ریخته شود.
3. لایه بندی سه بار تکرار شود.
4. توده حداقل چهار بار از دو جهت زیرورو شود.
5. از نقاط مختلف مخلوط نمونه گرفته و یکنواختی بررسی شود.

نکته اجرایی: فقط خوراک همان وعده آماده شود و باقی مانده مرطوب برای روز بعد نگهداری نشود.

۶. مواد معدنی، کنترل روزانه و نگهداری

نسبت کلسیم به فسفر باید برای کل جیره و با احتساب علوفه و آب بررسی شود؛ نسبت خود کنسانتره به تنهایی معیار تصمیم‌گیری نیست. این کنترل برای دام نر اهمیت بیشتری دارد.

کنترل خوراک

- بوی طبیعی و نبود کپک
- نبود گرم‌شدن و کلوخه مرطوب
- تازگی سبوس برنج
- پاک‌ی ضایعات ماکارونی
- انبار خشک و دارای تهویه

کنترل دام

- ثبات وزن و امتیاز وضعیت بدنی
- اشتها و نشخوار
- قوام مدفوع
- مصرف آب
- رقابت و فضای آخور

سفارش ویژه بز: بازتنظیم بخش معدنی فرمول می‌تواند تناسب جیره را بهبود دهد.

گروه‌های نیازمند جیره جدا: میش یا بز پرتولید، اواخر آبستنی، بره یا بزغاله جوان، پرواربندی سنگین، دام بیمار یا بسیار لاغر.

خوراک مرطوب‌شده برای همان وعده تهیه شود و باقی‌مانده گرم، ترش یا مانده با خوراک تازه مخلوط نشود.

این دستورالعمل راهنمای عمومی مصرف است و جایگزین ارزیابی جیره، علوفه و وضعیت واقعی دام توسط متخصص تغذیه نیست.